

KASIM AYI FIYAT GELİŞMELERİ

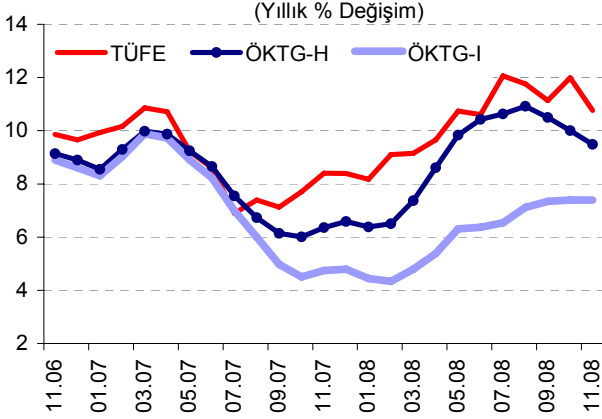
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Aralık 2008

ÖZET...

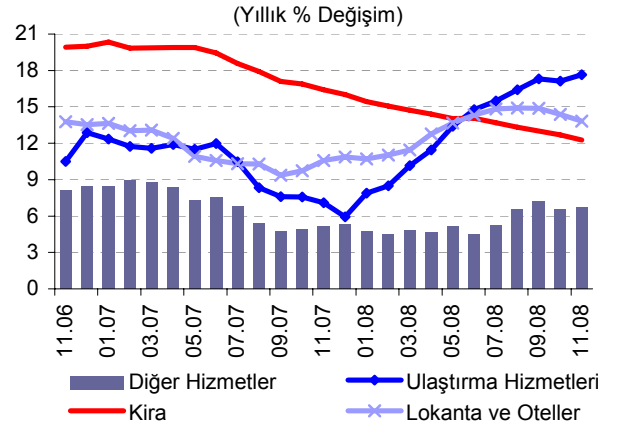
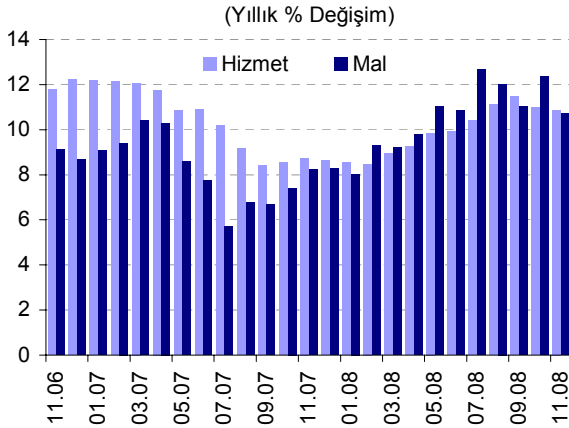
Kasım ayında tüketici fiyat endeksi yüzde 0,83 oranında artmış ve yıllık enflasyon yüzde 10,76 düzeyine gerilemiştir. Döviz kurunun enflasyon üzerindeki etkisinin sınırlı kaldığı, işlenmiş gıda ve enerji gruplarında ise emtia fiyatlarındaki düşüş paralelinde enflasyonun gerilemeye devam ettiği gözlenmektedir. Bunun yanında, iç talebin zayıf seyriyle hizmet fiyatlarının artış hızında geçtiğimiz ay başlayan yavaşlamanın belirginleştiği dikkat çekmektedir. Özel kapsamlı göstergelerin mevsimsellikten arındırılmış artışları da enflasyonun aşağı yönlü eğilimini teyid etmektedir. Bu doğrultuda, enflasyonun kademeli olarak düşmeye devam etmesi beklenmektedir.

...DEĞERLENDİRMELER...

Kasım ayında tüketici fiyat endeksi yüzde 0,83 oranında artmış ve yıllık enflasyon yüzde 10,76'ya gerilemiştir. Enerji, işlenmemiş gıda ürünleri, alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altını dışlayan ÖKTG-H endeksinin yıllık artış oranı 0,52 puan azalarak yüzde 9,49'a gerilemiştir. Bu endeksten işlenmiş gıda ürünleri çıkarılarak elde edilen ÖKTG-I göstergesinin yıllık artış oranı ise bir önceki aya göre değişmeyerek yüzde 7,39 olarak gerçekleşmiştir.

Kasım ayında mal grubu fiyatları yüzde 0,96, hizmet grubu fiyatları yüzde 0,46 oranında artmıştır. Yıllık enflasyon mal grubunda yüzde 10,71'e, hizmet grubunda ise yüzde 10,88'e gerilemiştir.

Hizmet grubu yıllık enflasyonu Kasım ayında da gerilemiştir. Gerek gıda fiyatlarının artış hızındaki yavaşlamanın gerekse iç talebin zayıf seyrinin yemek hizmetleri üzerindeki olumlu yansımaları devam etmektedir. Kiranın yıllık artış oranındaki düşüş eğilimi Kasım ayında da sürmüştür ve grupta yıllık enflasyon yüzde 12,26 seviyesine gerilemiştir. Diğer taraftan, arz yönlü şokların gecikmeli yansımalarına bağlı olarak demiryolları ve şehir içi ulaşım ücretlerindeki artışların etkisiyle, ulaştırma hizmetleri yıllık enflasyonu yüzde 17,66'ya yükselmiştir. Önümüzdeki dönemde ulaştırma hizmetlerindeki fiyat artışlarının da diğer hizmetlerde olduğu gibi yavaşlaması beklenmektedir.

KASIM AYI FIYAT GELİŞMELERİ

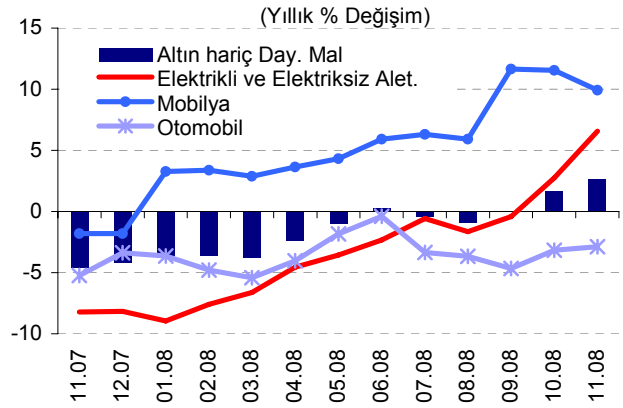
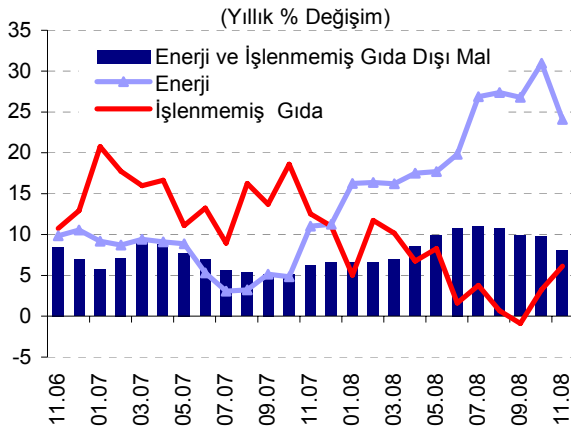

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Aralık 2008

Kasım ayında enerji grubu fiyatları yüzde 1,16 oranında artmıştır. Alt kalemler bazında, doğalgaz ve katı yakıt fiyatlarında artış, akaryakıt ve tüp gaz ürünleri fiyatlarında ise azalış gözlenmiştir. Doğalgaz fiyatlarındaki artışın tüketici enflasyonuna katkısı 0,20 puan olmuştur. 2007 yılı Kasım ayında gerçekleşen ÖTV ayarlamaları ve su fiyatlarındaki artışın oluşturduğu yüksek bazın da ortadan kalkması ile enerji grubu yıllık enflasyonu Kasım ayında 6,9 puan gerileyerek yüzde 24,09 olmuştur.

Enerji ve gıda dışı mal grubu yıllık enflasyonu Kasım ayında yaklaşık 1,3 puan azalarak yüzde 3,83 olmuştur. Talep koşullarının etkisiyle giyim grubunda fiyatlar geçen yılın aynı dönemine kıyasla daha düşük oranda artmıştır. Dayanıklı mal (altın hariç) grubunda yıllık enflasyon yükselirken, bu grupta döviz kuru gelişmelerinin kısa dönemli etkisinin geçtiğimiz yıllara kıyasla daha düşük gerçekleştiği dikkat çekmektedir. Tütün ve alkollü içecekler grubu yıllık enflasyonu ise baz etkisi nedeniyle gerilemiştir.

Dayanıklı mal (altın hariç) fiyatları Kasım ayında yüzde 0,75 oranında artmış ve grup yıllık enflasyonu 1 puan yükselerek yüzde 2,69 olmuştur. Bu gelişmede, döviz kurundaki artışın yansımalarının yanı sıra bir önceki yıldaki düşük bazın da etkisi olmuştur. Döviz kurundaki artışın dayanıklı tüketim malları üzerindeki etkisi, özellikle aylık bazda yüzde 3,40 oranında artan elektrikli ve elektriksiz ev aletleri fiyatları kanalıyla gözlenmiştir. Öte yandan, iç ve dış talepteki yavaşlamaya paralel olarak, otomobil fiyatlarında Temmuz ayından bu yana süregelen gerileme eğilimi (yüzde 0,49 ile) Kasım ayında da sürmüştür. Mobilya fiyatları da aylık bazda yüzde 0,60 oranında gerilemiştir. Döviz kurundaki yükselişe rağmen söz konusu dayanıklı tüketim malları fiyatlarında gerileme gözlenmesi, toplam talep koşullarının sınırlayıcı etkisini teyid etmektedir.

KASIM AYI FIYAT GELİŞMELERİ

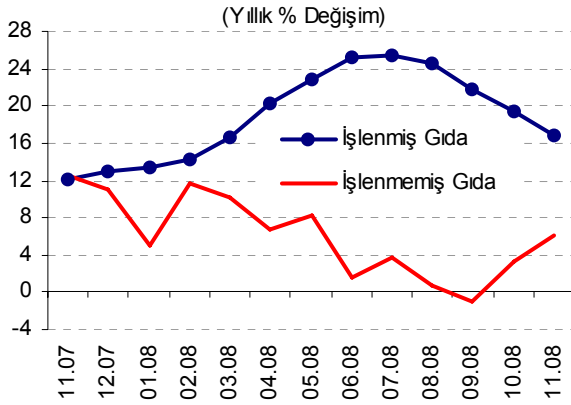

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Aralık 2008

	Aylık Yüzde Değişim		Yıllık Yüzde Değişim	
	Kasım 2008	Kasım 2007	Kasım 2008	Kasım 2007
TÜFE	0,83	1,95	10,76	8,40
1. Mallar	0,96	2,46	10,71	8,26
Enerji	1,16	6,78	24,09	11,02
İşlenmemiş Gıda	1,97	-0,78	6,10	12,52
İşlenmiş Gıda	-0,30	1,79	16,87	12,09
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	1,10	2,41	3,83	3,36
Dayanıklı Mallar	0,58	0,46	4,33	-3,65
Altın Hariç Dayanıklı Mallar	0,75	-0,22	2,69	-4,64
Yarı Dayanıklı Mallar	1,61	4,97	14,43	7,51
Dayanaksız Mallar	0,58	1,29	9,78	11,96
2. Hizmetler	0,46	0,54	10,88	8,75
Kira	0,63	1,02	12,26	16,42
Lokanta ve Oteller	0,99	1,49	13,83	10,57
Ulaştırma Hizmetleri	0,22	-0,23	17,66	7,10
Diğer Hizmetler	0,20	0,03	6,76	5,18

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Kasım ayında işlenmiş gıda fiyatlarındaki gerilemeye rağmen, işlenmemiş gıda fiyatlarındaki yükseliş nedeniyle gıda grubu fiyatları yüzde 0,71 oranında artmıştır. İşlenmemiş gıda fiyatları bir önceki aya kıyasla yüzde 1,97 oranında artarken, bu grupta yıllık enflasyon yüzde 6,10'a yükselmiştir. Bu gelişmede, bir önceki ayda olduğu gibi sebze fiyatları belirleyici olmuştur. Öte yandan, meyve fiyatlarının bir önceki yıldaki seviyesinin altına gerilediği gözlenmiştir.

İşlenmiş gıda ürünleri fiyatları yıllık artışı yüzde 16,87'ye gerilemiştir. Böylelikle, son dört ay içinde grup yıllık enflasyonundaki düşüş 8,6 puana ulaşmıştır. Bu gelişmede, ekmek-tahıllar ile katı ve sıvı yağlar alt kalemlerinin yıllık artışlarında gözlenen gerilemeler etkili olmuştur. Özellikle, bu dönemde katı ve sıvı yağlar kalemi yıllık enflasyonunun yıllık bazda yüzde 52 seviyelerinden yüzde 20 seviyesine gerilemesi dikkat çekmektedir. Grup enflasyonundaki kademeli düşüş eğiliminin önümüzdeki dönemde de devam edeceği tahmin edilmektedir.

...ÜFE...

Üretici fiyatları Kasım ayında yüzde 0,03 oranında azalırken, yıllık ÜFE enflasyonu yüzde 12,25'e gerilemiştir.

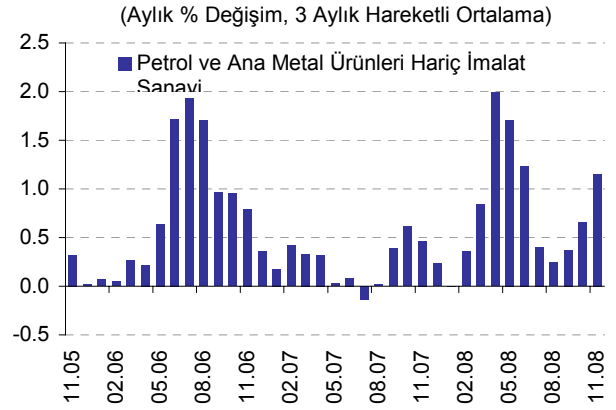
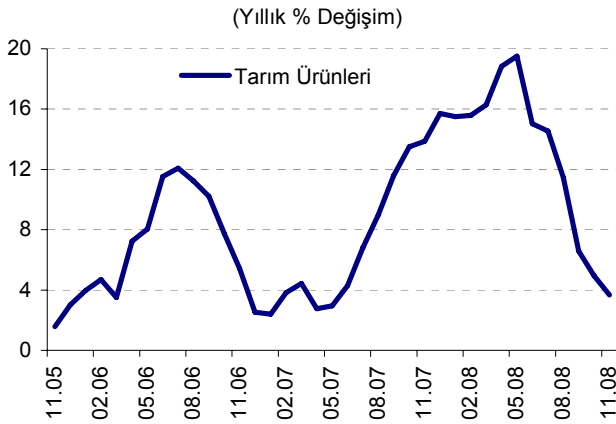
Kasım ayında imalat sanayi fiyatları yüzde 0,56 oranında gerilemiştir. Bu gelişmede emtia fiyatlarında süregelen gerilemelere paralel olarak petrol ürünleri ve ana metal sanayi sektörlerinde gözlenen fiyat düşüşleri etkili olmuştur. Ana metal sanayi ve petrol ürünleri hariç imalat sanayi fiyatları ise döviz kurundaki gelişmelerin de etkisiyle Kasım ayında yüzde 1,26 oranında artmıştır. Diğer yandan, tarım ürünleri fiyatlarının yüzde 1 oranında düşmesi ÜFE'yi olumlu etkileyen bir faktör olmuştur.

KASIM AYI FIYAT GELİŞMELERİ

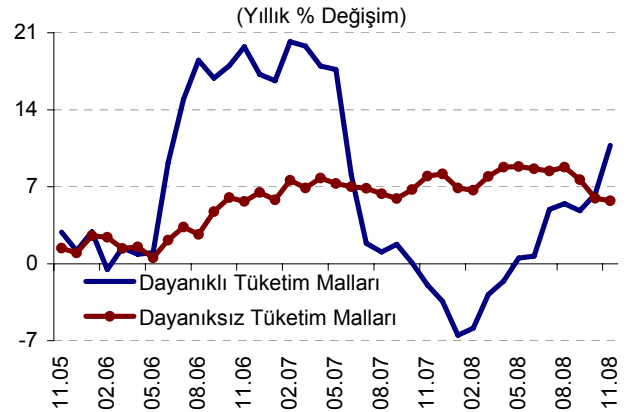
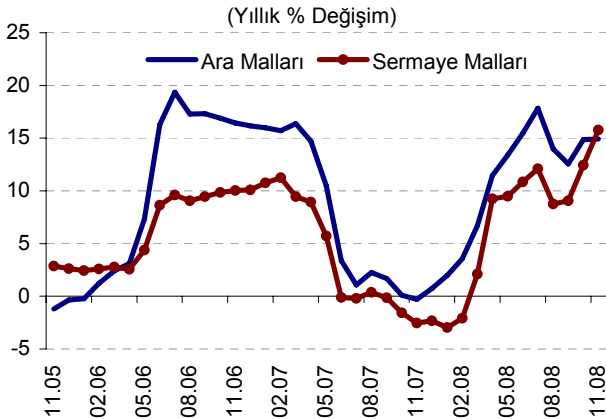

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Aralık 2008

Kasım ayında ara malı ve enerji fiyatları azalırken, sermaye malları ile dayanıklı ve dayanıksız tüketim malları fiyatları artmıştır. Dayanıksız tüketim malları fiyatlarındaki artışta tekstil ürünleri fiyatlarındaki yükseliş etkili olmuştur. Öte yandan, son dönemde emtia fiyatlarındaki düşüşe bağlı olarak petrol ürünleri ve ana metal sanayi fiyatlarında görülen yüksek oranlı azalışlar ara malları ve enerji fiyatlarını Kasım ayında da düşürmeye devam etmiştir.

MIGS Sınıflamasına Göre ÜFE Gelişmeleri

Aylık Yüzde Değişim

	Ara.07	Oca.08	Şub.08	Mar.08	Nis.08	May.08	Haz.08	Tem.08	Ağu.08	Eyl.08	Ekm.08	Kas.08	Oca-Kas*
Ara Malları Fiyatları	0,53	1,18	1,66	4,30	4,90	2,03	1,69	1,42	-2,58	-1,21	0,89	-0,57	14,33
Sermaye Malları Fiyatları	0,75	0,44	1,23	2,84	6,71	-0,42	0,32	0,83	-2,54	0,04	2,48	2,33	14,91
Dayanıklı Tüketim Malları Fiyatları	-1,90	-2,00	0,90	2,74	0,75	2,60	-0,30	2,13	1,52	-0,38	1,43	2,94	12,90
Dayanıksız Tüketim Malları Fiyatları	0,14	-1,15	1,63	0,86	2,08	-0,33	0,02	-0,06	0,45	1,06	0,28	0,61	5,56
Enerji Fiyatları	-0,86	0,60	7,74	7,85	8,56	5,29	2,06	3,91	-6,19	-2,77	-0,03	-1,06	27,82

Kaynak: TÜİK, TCMB.

*11 aylık birikimli artış.

...TABLOLAR

Kasım Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2008		2007	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	0,83	10,76	1,95	8,40
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	28,63	0,71	11,77	0,55	12,29
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,00	-0,03	0,32	6,51	17,21
Giyim ve Ayakkabı	8,07	2,63	1,19	4,30	3,30
Konut	16,60	2,08	24,73	4,01	11,20
Ev Eşyası	7,42	1,37	9,94	0,43	4,11
Sağlık	2,54	0,06	1,65	-0,67	1,54
Ulaştırma	12,59	-1,36	4,92	2,50	5,72
Haberleşme	4,30	0,17	6,75	-0,06	-3,33
Eğlence ve Kültür	2,81	1,81	5,89	-0,28	0,35
Eğitim	2,24	0,21	7,36	-0,12	6,05
Lokanta ve Oteller	5,64	0,99	13,83	1,49	10,57
Çeşitli Mal ve Hizmetler	4,16	0,02	9,36	1,85	5,59

Kaynak: TÜİK

Kasım Ayı ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2008		2007	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
ÜFE	100	-0,03	12,25	0,89	5,65
Tarım	19,84	-1,00	3,66	0,24	13,87
Sanayi	80,16	0,19	14,36	1,06	3,81
Madencilik	1,62	0,19	23,85	1,14	12,81
İmalat	73,33	-0,56	10,65	1,11	4,26
Enerji	5,21	7,82	63,16	0,34	-4,29

Kaynak: TÜİK

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iki iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.